10. సీత ఇష్టాలు

బొమ్మను చూడండి - ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

SCERT TELANGANA

ప్రశ్నలు

1. పై బొమ్మలో ఎవరెవరున్నారు?
2. వారు ఏంచేస్తున్నారు?
3. ఇట్లాంటి ప్రదర్శనను మీరు ఎప్పుడైనా చూశారా? దీనిని ఏమంటారు?

D1B1D6

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22

పాఠం ఉద్దేశం

ఆడపిల్లల పట్ల వివక్ష లేకుండా ప్రోత్సహిస్తే అన్నిరంగాలలో రాణిస్తారు. స్త్రీవిద్య కుటుంబానికే కాక ప్రపంచానికే వెలుగునిస్తుందని చెప్పడం ఈ పాఠం ఉద్దేశం. అట్లే జానపద కళారూపాలపట్ల అభిరుచి పెంచుకొని ఆదరించాలని, 'బుర్రకథ' వంటి కళారూపాల వలన ప్రయోజనాలున్నాయని తెలియజేయడం ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

పాఠ్యభాగ వివరాలు

ఈ పాఠం 'బుర్రకథ' ప్రక్రియకు చెందినది. జానపద కళారూపాల్లో బుర్రకథ ఒకటి. ఇందులో ఒక కథకుడు, ఇద్దరు వంతపాడేవాళ్ళు ఉంటారు. వచన, గేయరూపంలో కథను చెపుతూ అభినయిస్తూ ప్రేక్షకులను రంజింపచేస్తారు.

SCERT TELANGANA

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ★ పాఠంలోని బొమ్మలను చూడండి. పాఠం ముందున్న ప్రవేశిక చదువండి. పాఠంలోని విషయాన్ని ఊహించండి.
- ★ పాఠాన్ని చదువండి. అర్థంకాని పదాలకింద గీతలు గీయండి.
- ★ అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
- ★ పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'పదాలు - అర్థాలు' పట్టిక చూసి, తెలియని పదాలకు అర్థాలను తెలుసుకొండి.

ప్రవేశిక

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కొన్ని కుటుంబాలలో బాలికలను ఇంటికే పరిమితంచేసి, విద్యకు దూరం చేస్తున్నారు. బాలికలను పసిపిల్లల సంరక్షణకు, తల్లికి సాయపడటానికి, వ్యవసాయ కూలీ పనులకు కొందరు తల్లిదండ్రులు ఉపయోగిస్తున్నారు. చదువుకోవాలనే కోరిక వీరికీ ఉంటుంది. ఇట్టి వారికి ప్రోత్సాహం కలిగిస్తే వారు చదువుకొని, ముందడుగు వేస్తారు. అట్లాంటి ఒక సీత కథను పాఠం చదివి తెలుసుకుందాం.....

I

అది ఒక జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల. పాఠశాల ప్రాంగణం అంతా పిల్లలతో కళకళలాడుతున్నది. జాతీయదినోత్సవంలో భాగంగా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ప్రదర్శిస్తున్నారు విద్యార్థులు. రమాదేవి అనే విద్యార్థిని తరవాత ప్రదర్శించబోయే అంశం ప్రకటిస్తున్నది ఇట్లా...

రమ : జానపద కళారూపాల్లో ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందింది బుర్రకథ. తరతరాలుగా ప్రజాచైతన్యంలో ఈ కళారూపం కీలకపాత్ర పోషించింది. ఇందులో ఒకరు కథ చెబుతూంటే వారికి చెరో పక్కా ఇద్దరు వంతపాడుతూ ఉంటారు. కథ చెప్పేవారిని 'కథకుడు' అనీ ఆయనకు రెండుపక్కలా నిలబడి గొంతు కలిపేవాళ్ళను 'వంతలు' అని అంటారు. కథకుడు తంబూరా వాయిస్తాడు కాబట్టి కథకు బుర్రకథ అని పేరు వచ్చింది. ఈనాటి బుర్రకథను కృష్ణవేణి చెబుతుంది. రోజా, రాజు వంతపాడుతారు.

అనగనగా రామాపురం అనే ఒక పల్లెటూరు. ఆ పల్లెలో శివయ్య, గౌరమ్మ అనే దంపతులకు కలిగిన తొలి సంతానం సీత. ఆ సీత చదువుకునేందుకు చేసిన ప్రయత్నమే ఈనాటి బుర్రకథకు నేపథ్యం.

బుర్ర కథ - పాత్రలు

కథకురాలు – కృష్ణవేణి
వంతలు – 1. రాజు
2. రోజా

కృష్ణవేణి : (పాట) – జయము జయము మన భారతమాతకు జయము దిగ్విజయమూ... ॥తందాన తాన॥
చదువులనిచ్చు సరస్వతి తల్లీ – చల్లగ జూడమ్మా ॥తందాన తాన॥
సిరులనిచ్చెడి శ్రీ మహాలక్ష్మీ – కరుణ జూపవమ్మా ॥తందాన తాన॥
శత్రువినాశము జేసేడి దుర్గా – జయము నీయవమ్మా –
తందాన – తందాన – దేవనందనానా – తరికిట ఝం తరిత

రాజు : అక్కా! ఈరోజు ఏ కథ చెబుతున్నావు?

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22
SCERT TELANGANA

రోజా : ఏదో కాదురా! నలమహారాజు కథ, పాండవులూ కౌరవుల కథ, మరాఠీల కథ, రామకథ, లవకుశుల కథ, సీతమ్మ కష్టాలు...

రాజు : ఏందక్కా! ఆ కథలన్నీ పాత గాథలయిపోయినయి కదా, కొత్త కథ చెప్పరాదా?

రోజా : ఏందిరా! పాతంటే రోతగా ఉందా? అయితే పాత గ్లాసులు, బిందెలూ, వెండి పళ్ళాలు, బంగారు గొలుసులూ అన్నీ తీసి బయటికి పారేస్తావా? ప్రతివాడికీ ఇదో ఫేషనైపోయింది. పాత లేందే కొత్తెక్కడిదిరా తిక్క సన్నాసీ! ఇప్పుడు కొత్త... కొత్త... అని అరుస్తున్నారు గానీ, ఈ కొత్తంతా పాతలోనుంచే గదరా పుట్టింది...

రాజు : అరరరె... ఇప్పుడు నేనేమన్నానని కరెంట్ షాక్ తలిగిన కాకిలెక్క అట్లా అరుస్తున్నావు? పాతంటే రోతని నేనన్నానా? కాలం మారినా ఇంకా మనం పాతలోనే బతుకుతున్నామా? ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు వద్దని ఆముదం దీపాలు పెట్టుకుంటున్నామా? బస్సులూ, రైళ్ళూ కొత్తవని ఎడ్లబండ్లమీదనే ప్రయాణిస్తున్నామా?

కృష్ణవేణి: ఒరే తమ్ముడూ! చెల్లీ! అనవసరంగా మీరిట్లా కొట్లాడుకొని రసాభాస చెయ్యకండి! తమ్ముడన్నట్లు ఈరోజు మనం కొత్త కథనే చెప్పుకుందాం.

రాజు : (మంచి పనయింది అన్నట్లు అభినయించాడు)

రోజా : ('చాల్లే ఎచ్చులు' అన్నట్లు మూతి వంకర తిప్పుతూ అభినయించింది)

కృష్ణవేణి: ఈరోజు మనం చెప్పుకోబోయే కథ – **'సీత ఇష్టాలు'.**

(పాట) తకతా – తకిట – తక – తరికిట తరికిట తా – – – – ఇది –

పేద ఇంటిలో పుట్టి పెరిగిన పైడిబొమ్మ కథరా ॥తందాన తాన॥
చదువు సందెలో పేరు పొందిన చక్కనమ్మ కథరా ॥తందాన తాన॥
ఓటమెరుగక పోరాడే ఒక వీర బాల కథరా ॥తందాన తాన॥
పదిమందికినీ ప్రేరణనిచ్చే వర్తమాన కథరా ॥తందాన తాన॥
– తరికిట ఝుం తరితా!

రోజా : ఇంతకూ ఎవరా పైడిబొమ్మ? ఏమా కథ?

కృష్ణవేణి: అయ్యలారా! అమ్మలారా! శ్రీలు విలసిల్లిన భారతభూమిలో, రాజనాలు పండే రతనాల నేల తెలుగు నేల. ఆ తెలుగునాట రామాపురమనేది ఒక పల్లెటూరు. ఆ పల్లెలో శివయ్య, గౌరమ్మ అనే పేదదంపతులున్నారు. ఆ దంపతులకు కలిగిన తొలి సంతానమే సీత. సీతను బడికి పంపాలను కుంటుండగానే వాళ్ళకు మరో పిల్లవాడు పుట్టాడు. సంతానాన్ని ఇక్కడితో ఆపేద్దామా, వద్దా అని వాళ్ళు మథనపడుతుండగానే మరో కూతురు పుట్టింది.

ఆలోచించండి – చెప్పండి

★ 'కొత్త వింత – పాత రోత' సామెత ఏఏ సందర్భాలలో వాడుతారు?

★ ఆడపిల్లలను కొంతమంది తల్లిదండ్రులు చదివించకపోవడానికి కారణాలేమిటి? మిత్రులతో చర్చించండి.

SCERT TELANGANA

II

రాజు : ఆలస్యం అమృతం విషం అంటే ఇదేనేమో!

రోజా : నువ్వు నోరు మూస్తావా, ముయ్యవా?

రాజు : నోరు మూసుకునే కాలం పోయిందక్కా. ప్రశ్నించేవాడే ఉత్తముడు. మాట్లాడేవాడే మంచోడు.

కృష్ణవేణి: తరువాత కథ వినండి...

(పాట) పూట గడవని తల్లిదండ్రులకు పాటు లెక్కువాయె ॥తందాన తాన॥
పంటలు పండక – పొట్టనిండక కష్టమెక్కువాయె ॥తందాన తాన॥
కుటుంబ భారం కుంగదీయగా తల్లడిల్లినారు ॥తందాన తాన॥
భార్యా – భర్త కూలినాలితో బతుకు నీడ్చినారు ॥తందాన తాన॥
తరికిట ఝుం తరితా!

రోజా : ఇంతకూ సీత బడికి పొయ్యిందా? లేదా?

కృష్ణవేణి: లేదు చెల్లెలా! అమ్మా, నాయనా పనిలోకి పోతే తమ్ముణ్ణీ, చెల్లెల్ని ఆడించడానికే ఆమె అంకితమైపోయింది.

రాజు : **'పిల్లలు బడిలో – పెద్దలు పనిలో'** అనే సంగతి వాళ్ళకు తెలియదా అక్కా? "పదహారేళ్ళలోపు పిల్లలను పనిలో పెట్టొద్దు" అన్న చట్టాన్ని గురించి వాళ్ళెందుకు పట్టించుకోలేదు?

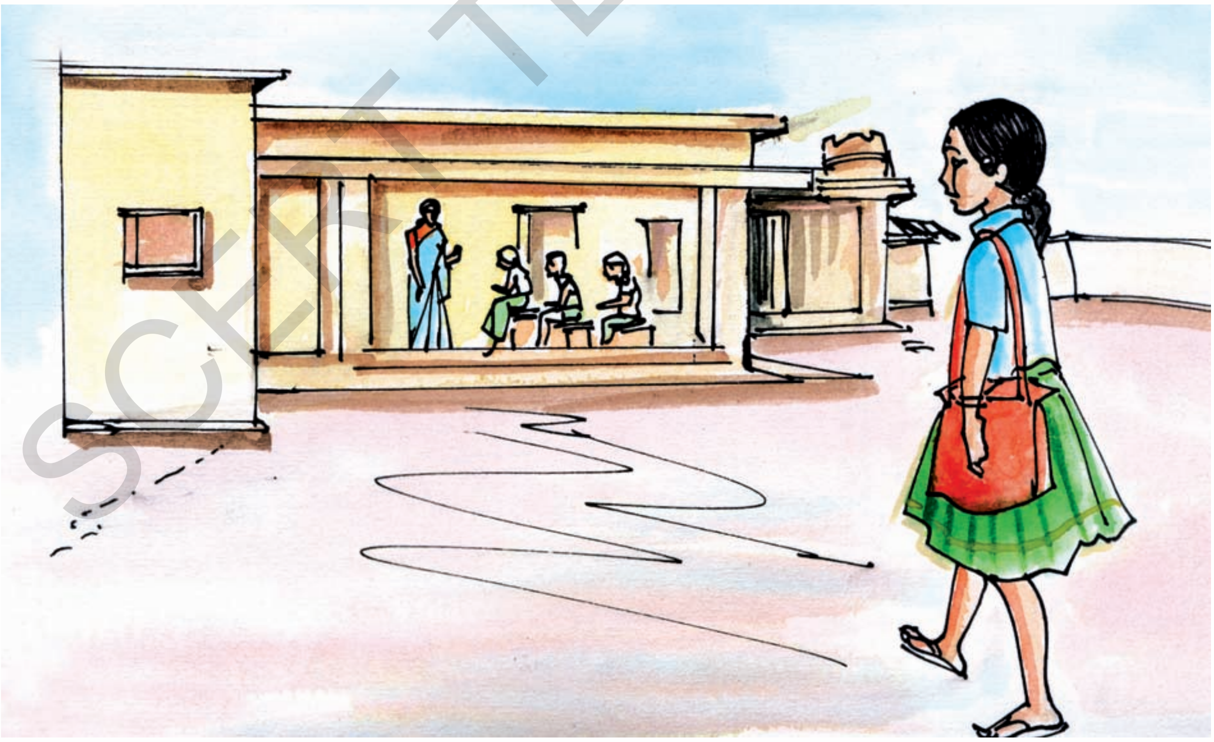

SCERT TELANGANA

కృష్ణవేణి: చట్టాలు అమలుచేయడం ఏ ఒక్కరి బాధ్యతో అనుకున్నంతకాలం పరిస్థితిలో మార్పు రాదురా తమ్ముడూ!

రోజా : ఇంతకూ ఆ చిన్నారి సీతమ్మ ఏమేం పనులు చేసేదక్కా?

కృష్ణవేణి: (పాట) ఇంటి పనులనే చేసేరా .... సై
వంట పనీ కొంత నేర్చెరా .... సై
బీడీలెన్నో తాను చుట్టెరా .... సై
పత్తి చేలకే పోయెరా .... సై
కొవ్వొత్తిలా బతుకాయెరా .... సై
వినరా సోదర చదువుల తల్లి దీనగాథ నిపుడు – నిరుపేద గాథ ఎపుడూ – తందానతాన.
॥తరికిట ఝుం తరిత॥

రోజా : తరువాతేం జరిగిందక్కా?

రాజు : ఇంకేం జరుగుతుందీ? నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించిన తర్వాత, ఆ రాళ్ళతోనే, ఆ పిల్లనెత్తిన నీళ్ళు పోసి, పెళ్ళి చేసి ఉంటారు.

కృష్ణవేణి: నిజంగా అదే జరిగితే మన కథకు అర్థం లేదురా తమ్ముడూ!
ఆ ఊరికి శ్రావణి అనే కొత్త టీచర్ వచ్చింది.

రోజా : నీ పిచ్చిగానీ, టీచర్లు చదువు చెబుతారు కానీ, ఇవన్నీ పట్టించుకుంటారా?
ఒకవేళ పట్టించుకొని చెప్పినా వినేవాళ్ళుంటరా? విన్నా, మార్పు సాధ్యమవుతుందా?

రాజు : తప్పకుండా సాధ్యమవుతుంది. మా బళ్ళో టీచర్లు రోజూ పాఠాలతోపాటు మంచి మంచి కథలు, సూక్తులు చెప్తారు. ఆటలాడిస్తారు. పాటలు పాడిస్తారు. బడి పిల్లలని తమ సొంత బిడ్డల్లాగా పట్టించు కుంటారు.

కృష్ణవేణి: ఔను తమ్ముడూ! శ్రావణి కూడా అటువంటి టీచరే! ఆమె ఆ ఊరికి రాంగనే ముందుగా చేసిన పని – బడి ఈడున్న పిల్లలు ఎవరెవరు బడికి వస్తారో రారో తెలుసుకోవడం. అట్లా తెలుసుకొని ఒక్కొక్క ఇంటికి వెళుతూ శివయ్య వాళ్ళింటికి కూడా వెళ్ళింది.

రాజు : అయితే అది గమనించిన గౌరమ్మ సీతను ఇంట్లో దాచిపెట్టి, మా ఇంట్లో అటువంటివాళ్ళెవరు లేరని చెప్పిందా?

రోజా : నువ్వు అతిగా ఊహించకు. అక్క చెప్పేది విను.

కృష్ణవేణి: రాజు ఊహించింది నిజమే. గౌరమ్మ సీతను దాచిపెట్టింది.

రాజు : అయ్యో! అప్పుడేమయింది?

కృష్ణవేణి: శ్రావణి టీచర్ వచ్చిన పని చెప్పకుండా శివయ్య దంపతులకు కొన్ని మంచి మాటలు చెప్పింది.

SCERT TELANGANA

రోజా : ఏమని?

కృష్ణవేణి: (పాట) ఓ భారతీయుడా – ఓ బాలభానుడా – వినవయ్య వీనులవిందుగా
తెలుసుకోవయ్య చరితను ముందుగా
ఎన్నో జన్మల పుణ్యఫలమ్మిది మానవ జన్మమ్ము ॥అది మానవ జన్మమ్ము ॥
అందులోనూ ఆడపిల్లగా పుట్టుట శ్రేష్ఠమ్ము ॥ఔను పుట్టుట శ్రేష్ఠమ్ము ॥
సహనము స్నేహము ప్రేమ భావము ఆమె గొప్పతనము ॥అది ఆమె గొప్పతనము॥
ఆ గొప్పను గల్గిన ఆడపిల్లను చక్కగ పెంచాలి ॥బహు చక్కగ పెంచాలి॥
అప్పుడె ఇల్లు – ఊరూ – దేశం – అభ్యున్నతి పొందు – ॥ఔను అభ్యున్నతి పొందు॥
అట్టి బాలికల నణచిపెట్టుట – అన్యాయమ్మగును ॥అంతే – అన్యాయమ్మగును॥
॥ఓ భారతీయుడా॥

ఆలోచించండి – చెప్పండి

★ ఆడపిల్లలు ఇంటివద్ద ఏయే పనులు చేస్తూ తమ ఇష్టాలు కోల్పోతున్నారు? చర్చించండి.
★ సీతను దాచిన తల్లి మనసు ఎటువంటిది? దీనిపై మాట్లాడండి.
★ స్త్రీ గొప్పదనమేమిటి?

III

రాజు : ఆడవాళ్ళుకూడా గొప్పవాళ్ళు, వాళ్ళను అణచిపెట్టడం మహాపాపం అంటున్నావు బాగానే ఉంది కాని, అటువంటి నలుగురు గొప్పవాళ్ళ పేర్లు చెప్పక్కా.

కృష్ణవేణి: సరే, వినండి మరి. ఆ శ్రావణి టీచర్ కూడా కొందరు ఆదర్శ మహిళల గురించి ఇట్లా చెప్పింది.

రోజా : ఎలా....

కృష్ణవేణి: (పాట) రుద్రమదేవి చూడరా సై
శత్రువులను చెండాడెరా సై
సరోజినీ నాయుండురా సై
స్వరాజ్య సమరం చేసెరా సై
సంగెం లక్ష్మీ బాయిరా సై
బాలలను బాగు పరచెరా సై
అచ్చమాంబను చూడరా సై
మహిళల మార్గము దిద్దెరా

SCERT TELANGANA

కల్పన చావ్లా చూడరా సై
అంతరిక్షమున కెగిరెరా సై
సునితా విలియం చూడరా సై
పరిశోధనలెన్నో చేసెరా సై ॥తదిక్కుతోం॥
అన్ని రంగములలోన మహిళలూ ఆదర్శంగా నిలిచారు.
॥భళానంటి భళి తమ్ముడా - సై - మేలు భళానోయ్‌తందానా॥
తకతా - తకిట తక - తరికిట తరికిట-తా

రోజా : అక్కా! అక్కా! ఆ తరువాతేమయిందో నేను చెప్తా! ఆ మాటలన్నీ లోపలినుంచి వింటున్న సీత బయటకివచ్చి, తానూ చదువుకుంటానని చెప్పింది.

కృష్ణవేణి: ఔను చెల్లెమ్మా! అంతేకాదు, టీచర్ మాటలతో ప్రభావితులైన శివయ్య దంపతులు బిడ్డను చదివించడమే మంచిదన్న సంగతి అర్థం చేసుకున్నారు. సీతను టీచర్ వెంట పంపించారు.

రాజు : అంతే లెండి. అందరూ మా చిన్నక్కలా ఉంటారా?

రోజా : అంటే?

రాజు : నువ్వు రాజుకంటే గొప్పదానివక్కా!

రోజా : ఈ కథ గానీ, నీ సంగతి చెబుతా.

కృష్ణవేణి: సరే! మీరు తర్వాత కొట్టుకోవచ్చు. ముందు కథ వినండి. సీత ఎట్లా చదువుకున్నదయ్యా అంటే

(పాట) అక్షరమాల నేర్చెరా సై
తెలుగు చక్కగా జదివెరా సై
ఎక్కాలన్నీ నేర్చెరా సై
లెక్కలు చక్కగ జేసెరా సై
పరిసరాల విజ్ఞానమూ సై
పక్కాగా గ్రహించెరా సై ॥తదిక్కుతోం॥
ఏది జదివినా - ఏది రాసినా - ఎదురు లేదు తనకు - ॥తందాన తాన॥
అందరిలోను అన్నిటికన్నా ముందు నిలిచె తుదకూ ॥తందాన తాన॥
తా - తకిటతక - తరికిట తరికిట తా -

కృష్ణవేణి: ఆమె తెలివితేటలు గమనించిన పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు కూడా ముగ్ధులై ఏడాది గడవకుండనే ఐదో తరగతిలో చేర్పించారు.

రోజా : చూడు! చదివితే అట్లా చదువాలి.

రాజు : నువ్వేం నన్ను వెక్కిరించనవసరంలేదు. నేను కూడా ఒకటో తరగతిలో ఉండంగనే పెద్ద పెద్ద లెటర్స్ చదివిన... తెల్సా?

SCERT TELANGANA

రోజా : నువ్వా? అంత లేదు. ఏం చదివినవో చెప్పు.

రాజు : లెటర్స్... పెద్ద లెటర్స్.

రోజా : అవే... ఏంటో... ఒకటి రెండు చెప్పు

రాజు : ఒకటి రెండు కాదు.... 26 చదివిన... చెప్పలేనా? చెప్పమంటవా...? అయితే విను... A...B...C...D...

రోజా : ఆ లెటర్సా? ఏడ్చినట్లే ఉంది. నువ్వు తర్వాత కథ చెప్పక్కా.

కృష్ణవేణి: ఆ తర్వాత సీతకు ఎదురే లేకుండా పోయింది. ఏడో తరగతి కూడా పూర్తిచేసింది. సరిగ్గా అదే సమయంలో శ్రావణి టీచర్ ప్రమోషన్‌మీద బదిలీ అయి, వేరే ఊరికి వెళ్ళింది.

రాజు : అయ్యో! అయితే సీత చదువు ఆగిపోయిందా అక్కా?

కృష్ణవేణి: లేదులే రాజూ! శ్రావణి టీచర్ సీత మనసులో చదువుబీజాలు బలంగా నాటింది. టీచర్ బదిలీ అయినా, ఉన్న ఊళ్ళో పై చదువులకు అవకాశం లేకపోయినా పట్నం పోయి స్కూల్ చదువూ, కాలేజీలో ఇంటరూ పూర్తిచేసి, డిగ్రీలో చేరింది.

రోజా : ఎందుకక్కా? ఇంజనీరింగ్‌లో సీటు దొరకలేదా?

కృష్ణవేణి: ఏదో చదువుకొని, డబ్బులు సంపాదించి, తను మాత్రం హాయిగా ఉండాలనుకోలేదు సీత. తను బాగా చదువుకొని, తనలాంటి పిల్లలను బాగుపరచాలని, కలెక్టరుగానో, నాయకురాలుగానో ఈ సమాజానికి సేవ చేయాలని గట్టిగా నిర్ణయించుకుంది. డిగ్రీ చదివి పోటీ పరీక్షల్లో విజయం సాధించి, మండల అభివృద్ధి అధికారిగా ఎంపికైంది.

రాజు : ఓహో! చాలా బాగుంది. తర్వాత కథ చెప్పక్కా.

కృష్ణవేణి: తర్వాతేముందిరా తమ్ముడూ! పిల్లల చదువుకోసం, స్త్రీలకు మేలు చేసేందుకోసం నిరంతరం కృషి చేస్తుందిప్పుడు మన సీతక్క.

రోజా : ఔనా! అక్కా! సీత ఇష్టాలన్నావుకదా! అవేవో చెప్పవా?

రాజు : మరి నా ఇష్టాలో...

రోజా : అవా? అవి... మన కథ అయినతరువాత తీరుబడిగా చెప్పుదువుగానీ ముందు సీత ఇష్టాలు విను.

రాజు : సరే సరే... నువ్వంటావుగదా! వింటావుగదా! ఇప్పుడు నువ్వు... ముందు అక్క చెప్పేవి విను.

SCERT TELANGANA

కృష్ణవేణి: (పాట) ఆడపిల్లలను చిన్నచూపుతో చూడరాదు భాయీ

॥అరెరే చూడరాదు భాయీ॥

అన్నిటిలోనూ అవకాశాలను కల్పించాలోయీ

॥చక్కగ - కల్పించాలోయీ॥

చదువులనైనా పదవులనైనా సమానమేనోయీ

॥వాళ్ళూ సమానమేనోయీ॥

వాళ్ళల్లోని ప్రతిభను నీవూ గౌరవించవోయీ

॥తప్పక గౌరవించవోయీ॥

తరికిట ఝం తరిత.

రాజు : చాలా మంచికథ చెప్పావు అక్కా. ఈ కథ వింటే నిజంగా ఎవ్వరిలోనయినా మార్పు వస్తుంది.

రోజా : ఇటువంటి సీతక్కలు ఊరికొక్కరున్నా ఈ దేశం తొందరగా బాగుపడుతుంది.

కృష్ణవేణి: ప్రతి ఒక్కరూ ఈ సీతక్కను ఆదర్శంగా తీసుకొని తమనూ, తమ దేశాన్నీ బాగుపరచాలని కోరుకుంటూ, కథ ముగించుదాం.

(పాట) మంగళం మన భారత మాతకు॥

మంగళం జయ మంగళం ॥

మంగళం తెలంగాణ తల్లికి ॥

మంగళం జయ మంగళం ॥

మంగళం మన రుద్రమదేవికి ॥

మంగళం జయ మంగళం ॥

మంగళం ఆదర్శ మహిళలకు ॥

మంగళం జయ మంగళం ॥

తరికిట ఝం తరిత!

ఆలోచించండి - చెప్పండి

★ టీచర్ ఆదర్శ మహిళల గురించి సీత తల్లికి ఎందుకు చెప్పి ఉంటుంది?

★ చదువుకున్నవాళ్ళు ఎట్లా ఆలోచించాలని సీత ఇష్టాల ద్వారా తెలుసుకున్నారు?

★ సీత ఇష్టాలు తెలుసుకున్నారుకదా! సీత వలె అమ్మాయిలు ఎట్లాంటి ఇష్టాలు కలిగి ఉండాలి?

SCERT TELANGANA

ఇవి చేయండి

D6F2N7

I విని, అర్థం చేసుకొని, ఆలోచించి మాట్లాడడం

1. ఆడవాళ్ళు కూడా గొప్పవాళ్ళే, ఎందుకు? కారణాలు చెప్పండి.
2. శ్రావణి టీచర్ గురించి తెలుసుకున్నారు కదా! అట్లాగే మీ ఉపాధ్యాయులను గురించి మాట్లాడండి.

II ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించడం

1. 'కొత్త వింత - పాత రోత' అనే అర్థం వచ్చే వాక్యాలు పాఠంలో ఎక్కడ ఉన్నాయి?
2. పాఠంలో మీకు నవ్వు పుట్టించిన అంశాలు రాయండి.

కింది పేరా చదివి క్రింది పట్టికను పూరించండి.

1940 ప్రాంతంలో తెలంగాణాలో స్త్రీల చైతన్యం కొంత వికసించింది. లేడీ హైదరీల క్లబ్, సోదరీ సమాజం, ఆంధ్ర యువతీ మండలి, ఆంధ్రమహాసభ మొదలైన సమాజాలు ఏర్పడి సమావేశాల ద్వారా స్త్రీలను చైతన్యవంతులను చేశాయి. రత్నదేశాయి తన సాహిత్యం ద్వారా గాంధీ సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేసింది. వితంతువుల కోసం వసతిగృహాలు ఏర్పాటుచేసింది. అనేకమంది రచయితలు, రచయిత్రులు పత్రికల ద్వారా స్త్రీలలో చైతన్యం కలిగించారు. సుమిత్రాదేవి, ఈశ్వరీబాయి, సంగెం లక్ష్మీబాయి మొదలైన వాళ్ళు సంఘ సంస్కరణకు కృషిచేశారు. అఘోరనాథ ఛటోపాధ్యాయ గారి భార్య వరదసుందరీదేవి నాంపల్లిలో బాలికల కోసం పాఠశాలను ప్రారంభించింది. ఈమె సరోజిని నాయుడు తల్లి.

సంఘ సంస్కర్తలు	రచయిత్రులు	సంస్థలు

III స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

అ. శ్రావణి టీచర్ పిల్లల అభివృద్ధి కోసం చేసిన ప్రయత్నాన్ని తెల్పండి.

ఆ. 'బుర్రకథ' ప్రదర్శన విధానం గురించి రాయండి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వంచే ఉచిత పంపిణీ 2021-22
SCERT TELANGANA

ఇ. పాఠాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఆడపిల్లల పరిస్థితులను గురించి రాయండి.

ఈ. 'పెద్దలు పనికి – పిల్లలు బడికి' అనే నినాదాన్ని గురించి రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నకు పది వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

'సీత ఇష్టాలు' కథను మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.

IV సృజనాత్మకత / ప్రశంస

ఆడపిల్లలను మగపిల్లలతో సమానంగా చూడాలని తెలిపే "నినాదాలు" రాయండి.

V పదజాల వినియోగం

1. కింది వాక్యాలు చదవండి. ఎవరెవరిని ఏమంటారో రాయండి.

అ. మండలంలో అభివృద్ధి పనులు నిర్వహించే అధికారి ....

ఆ. నాయకత్వం వహించేవారు ....

ఇ. ఉపన్యాసం ఇచ్చేవారు ....

ఈ. హరికథ చెప్పేవారు ....

ఉ. శిక్షణను ఇచ్చేవారు ....

VI భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

1. కింది పదాలలో సమాపక, అసమాపక క్రియాభేదాలు గుర్తించండి. మరికొన్ని అసమాపక, సమాపక క్రియలు రాయండి.

అ. వెళ్ళి, వచ్చి, తెంపి, తిని, చూసి
తిన్నది, చేసింది, అల్లింది, తెచ్చింది, తెచ్చాడు, రాశాడు

....

....

సమాపక, అసమాపక క్రియలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

2. ఈ కింది వాక్యాల్లో ఆశ్చర్యార్థక, ప్రశ్నార్థక, విధ్యర్థక వాక్యాలను గుర్తించండి. అవసరమైనచోట తగిన విరామ చిహ్నాలను ఉంచండి.

అ. దెబ్బ ఎట్లా తలిగింది　　ఆ. అమ్మో ఎంత పెద్ద పామో

ఇ. తప్పకుండా ఇంటిపని పూర్తిచేయాలి　　ఈ. నాన్న కొనిచ్చిన సైకిల్ ఎంత బాగుందో

ఉ. పండుగ నాటికి గుడిని అలంకరించండి　　ఊ. మీది ఏ ఊరు

SCERT TELANGANA

ప్రాజెక్టుపని

మీ ప్రాంతంలోని కళారూపాలను గురించి తెలుసుకొని, మీకు నచ్చిన కళారూపాన్ని గురించి రాసి నివేదికను మీ తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా ?

★ బుర్రకథ విని అర్థం చేసుకోగలను, అభిప్రాయాలు చెప్పగలను.	అవును / కాదు
★ బుర్రకథ సారాంశాన్ని సొంత మాటల్లో చెప్పగలను.	అవును / కాదు
★ పాఠం చదివి సూచనలకనుగుణంగా వాక్యాలను గుర్తించగలను.	అవును / కాదు
★ ఇచ్చిన అంశానికి తగినట్లు నినాదాలు రాయగలను	అవును / కాదు
★ వాక్యాలలోని భేదాలను గుర్తించగలను.	అవును / కాదు

మీకు తెలుసా?

మలాలా

బాలికలు చదువరాదని విధించిన ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించింది...
ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శించి బడికెళ్ళింది...
చదువుకోవడానికి తనకున్న హక్కును
లాక్కోవడానికి మీరెవరని ప్రశ్నించింది...
తాలిబన్ల ఉగ్రవాద చర్యలకు ఎదురొడ్డి నిలిచింది...

అచంచల ధైర్యసాహసాలతో తనపేరును స్వర్ణాక్షరాలతో లిఖించుకున్న ఆ బాలిక మలాలా యూసఫ్ జాయ్. 1997 జూలై 12న పాకిస్థాన్‌లో జన్మించిన మలాలా ప్రపంచం గర్వించే సాహస బాలికగా పేరు తెచ్చుకుంది. "సాటి మనిషిని ప్రేమించడమే నా కుటుంబం నాకు నేర్పిన సంస్కారం. నామీద తూటాలు కురిపించిన తాలిబన్ వచ్చి నాయెదురుగా నిలిచినా అతణ్ణి నేను క్షమిస్తాను. గాంధీజీ, మార్టిన్ లూథర్ కింగ్, మదర్ థెరీసాలే నాకు ఆదర్శం" అని గర్వంగా చాటింది. అత్యుత్తమ ఔదార్యానికి నిలువెత్తు నిదర్శనమై నిలిచింది. సత్యార్థి కైలాశ్ ప్రకాశ్ (బాలల హక్కులకోసం కృషి చేస్తున్న భారతీయ సామాజిక సేవకుడు) తో కలిసి 2014 సంవత్సరంలో నోబెల్ శాంతి బహుమతి నందుకొన్నది.

సూక్తి

తన పిల్లలను అద్భుతంగా తీర్చిదిద్దగలిగిన తల్లి
వందమంది ఉపాధ్యాయులతో సమానం

- రామకృష్ణ పరమహంస

SCERT TELANGANA

చదువండి - ఆనందించండి

మాట్లాడడమూ ఒక కళే

మనసులోని భావాన్ని ఎదుటివారికి తెలియజేసే మాధ్యమం మాట. మాటకున్న శక్తి గొప్పది. అది అవతలివారిని మెప్పించగలదు, నొప్పించగలదు, ఆపదలనుండి తప్పించగలదు. మాట్లాడటం ఒక కళ. శబ్దశక్తి తెలిసిన వానికే ఈ కళ కరతలామలకమవుతుంది.

ఒకాయన మెట్లుదిగుతున్నాడు. అదే సమయంలో మరొకాయన మెట్లు ఎక్కుతున్నాడు. దారి ఇరుకుగా ఉంది. ఇద్దరూ మధ్యలో ఎదురుపడ్డారు. కింది నుండి వస్తున్న అతనికి కోపమెక్కువ. పైనుండి దిగుతున్న వానితో "నేను మూర్ఖులకు దారివ్వను" అన్నాడు. వెంటనే ఎదుటివాడు ఏమాత్రం తడుముకోకుండా "పరవాలేదు నేనిస్తాను" అన్నాడు. ఇప్పుడు ఎవడు మూర్ఖుడయ్యాడు?

ఒకామె ఇంకొకామెతో కొట్లాట పెట్టుకున్నది. కోపంతో రెచ్చిపోయి "ఛీ కుక్కా" అన్నది. అవతలామె "ఏమక్కా?" అన్నది. ఈ మాటతో మొదటామెకు తిక్కకుదిరింది.

తాంబూలం వేసుకోవడానికి వెళ్ళాడొక పెద్దమనిషి. తమలపాకులు కట్టేవానితో "ఏయ్, ఆకులోసున్నం తక్కువవేయి, దవడపగులుతుంది" అంటూ పక్కనే ఉన్న అరటిపండ్ల గెలకు చేయి ఆనించి నిలబడ్డాడు. అవకాశంకోసం ఎదురుచూస్తున్న తమలపాకులవాడు "ఏమయ్యోయ్, చెయ్యితియ్యి, పండ్లురాలుతాయి" అన్నాడు. మాటకు మాట, దెబ్బకు దెబ్బ.

సాహిత్యాభిలాషియైన ఒకడు కవిని కలిశాడు. ఎంతోకాలం నుండి తన మనసులో దాచుకున్న ఆశను బయటపెట్టాడు. "అయ్యా, నాకు ఏదైనా నాటికను రాసివ్వండి" అనడిగాడు. దానికి బదులిస్తూ ఆ కవి "ఓ! దానికేముంది ఏనాటికైనా రాస్తాను" అని అభయమిచ్చాడు.

ఒక పెండ్లివేడుకలో కొందరు కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఒక పెద్దాయనను "మీవయసెంతండీ" అనడిగారు. దానికా పెద్దమనిషి "ఏడేళ్ళు" అన్నాడు. అందరూ ముక్కున వేలేసుకున్నారు. ఎంత పెద్దమనిషైతే మాత్రం ఇంతగా పరిహాసమాడుతారా అని నిలదీశారు. అతనన్నాడు "నేను నిజమే చెప్పాను. నాకు ఏడేళ్ళు" ($7 \times 7 = 49$) అన్నాడు. అసలు విషయం తెలుసుకుని అందరూ గొల్లున నవ్వారు.

బజారులో వెళుతున్న ఒకతనికి మిత్రుడు తారసపడ్డాడు. చాలాకాలమైంది వాళ్ళు కలుసుకొని. మిత్రుడు చెప్పులు లేకుండా ఉండడంచూసి విషయమేమిటని ప్రశ్నించాడు. దానికి బదులిస్తూ "చెప్పుకొనుటకేమున్నద"ని పెదవి విరిచాడామిత్రుడు.

తను తీయబోయే సినిమా విషయంలో నిర్మాత ఒక కవి దగ్గరకు వెళ్ళాడు. "నా సినిమాకొక పాట రాస్తారా?" అని అభ్యర్థించాడు. దానికి కవి "రాస్తారా" అన్నాడు. ఎంత కవియైతే మాత్రం ఇంత అహంకారంగా తనను 'రా' అంటాడా అనుకున్నాడు నిర్మాత. అతని ఆంతర్యం గ్రహించిన కవి, "అయ్యా! నన్ను తప్పుగా అనుకుంటున్నట్లున్నారు నేనన్నది 'రాస్తా, రా' " అని. హమ్మయ్య అనుకున్నాడు నిర్మాత.

ఇట్లా మాటల విరుపులు మెరుపులను సృష్టిస్తాయి. మాటలలో వ్యంగ్యం గిలిగింతలు పెడుతుంది.

SCERT TELANGANA